

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Sžk/32/2018
Identifikačné číslo spisu: 1015200609
Dátum vydania rozhodnutia: 08.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1015200609.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudcov Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Petry Príbelskej PhD., v právnej veci žalobcu: H. J. O., Q. XX.XX.XXXX, X. XX, U., zastúpený: JUDr. Miroslav Bogdalík, advokát, Bajzova 8, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-75/2014/OPK zo dňa 18.02.2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/87/2015-62 zo dňa 14.03.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2S/87/2015-62 zo dňa 14. marca 2018 zamietla.

Účastníkom konania nepriznáva nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

1. Minister vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj len „Minister vnútra SR“) personálnym rozkazom č. 38 zo dňa 26.01.2009 (ďalej aj len „personálny rozkaz č. 38“) prepustil žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru (ďalej aj len „PZ“) podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 73/1998 Z. z.“). Dôvodom na prepustenie bola skutočnosť, že žalobca dňa 10.12.2008 vykonával od 7:30 hod. štátnu službu ako zástupca riaditeľa a súčasne riaditeľ Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva PZ v Bratislave I (ďalej aj len „ÚJKP OR PZ BA I“), pričom o 10:38 hod. bolo v rámci kontrolnej činnosti zamestnancami odboru kontroly Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave zistené, že vykonáva štátnu službu pod vplyvom alkoholu. Dychovou skúškou o 10:38 hod. mu bola nameraná hodnota 0,46 mg/l vydychovaného vzduchu (0,96 ‰), o 11:07 hod. počas opakovanej dychovej skúšky 0,34 mg/l vydychovaného vzduchu (0,71 ‰) a o 14:03 hod. 0,16 mg/l vydychovaného vzduchu (0,33

‰). Následne mu bola o 15:30 hod. odobratá krv a plynovou chromatografiou bola zistená koncentrácia etylalkoholu v hodnote 0,26 ‰. Ako dôkaz bol použitý protokol o výsledku kontroly č. KRP-529-4/K-2008 zo dňa 12.12.2008, výstupy z tlačiarne ALCO- ENZOR IV CM (výrobné č. 058926), protokol o lekárskom vyšetrení na zistenie alkoholu v krvi a výsledky toxikologickej analýzy Súdnolekárskeho pracoviska v Bratislave č. Ž 1632/08 zo dňa 11.12.2008, vyjadrenia žalobcu zo dňa 10.12.2008 a 22.12.2008, zápisnica o výsluchu žalobcu zo dňa 22.12.2008, zhodnotenie pracovnej činnosti žalobcu a prehľad o jeho odmenách a trestoch. K negatívnemu stanovisku príslušného odborového orgánu k návrhu na prepustenie žalobcu minister vnútra SR uviedol, že vykonávanie štátnej služby pod vplyvom alkoholu bolo žalobcovi riadne preukázané dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise; doterajšie aktívne a svedomité plnenie služobných úloh nemôže byť ospravedlnením pre porušenie služobnej disciplíny. Je nezlučiteľné s dôležitými záujmami štátnej služby, aby v služobnom pomere príslušníka PZ zotrval policajt, ktorý aj napriek tomu, že mu boli známe sprísnené opatrenia na zvýšenie disciplíny príslušníkov PZ týkajúce sa požívania alkoholických nápojov v súvislosti s vykonávaním štátnej služby, sa takéhoto konania dopustil. Konanie žalobcu považoval za o to závažnejšie, že ako riadiaci pracovník mal byť príkladom svojim podriadeným. Proti tomuto personálnemu rozkazu podal žalobca rozklad.

2. Žalovaný rozhodnutím č. SLV-38/PK-2009 zo dňa 21.05.2009 zamietol rozklad žalobcu a potvrdil personálny rozkaz č. 38. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že konanie žalobcu je v priekorm rozpore s obsahom služobnej prísahy. Zopakoval, že zvlášť hrubé porušenie pracovnej disciplíny spočíva v tom, že nebol čestným a disciplinovaným príslušníkom PZ, keď napriek oboznámeniu sa so sprísnenými opatreniami v súvislosti s požívaním alkoholu, nastúpil do výkonu štátnej služby pod vplyvom alkoholických nápojov. Nevykonával riadne štátnu službu, keď počas nej zvlášť hrubým spôsobom porušil § 136 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z., čl. I ods. 1 písm. a) bod 9 rozkazu Ministra vnútra SR č. 6/1997 o úlohách na zvýšenie morálneho stavu a disciplíny príslušníkov PZ (ďalej aj len „rozkaz ministra vnútra č. 6/1997“), čím zvlášť hrubým spôsobom porušil aj základné povinnosti uvedené v § 48 ods. 3 písm. a), b), g), h) zákona č. 73/1998 Z. z. Ponechanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, najmä záujmu na svedomitom plnení služobných povinností, dôslednom dodržiavaní služobnej disciplíny všetkými príslušníkmi PZ, na ich čestnosti a na upevňovaní dôvery občanov v PZ osobitne preto, že ako príslušník PZ je povinný plniť svedomito úlohy, ktoré sú mu uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených.

3. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 4S/135/2009-71 zo dňa 20.04.2012 zamietol žalobu žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č. SLV-38/PK-2009 zo dňa 21.05.2009. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 3Sžo/38/2012 zo dňa 09.10.2012 zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/135/2009-71 zo dňa 20.04.2012 tak, že rozhodnutie žalovaného č. SLV-38/PK-2009 zo dňa 21.05.2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní sa mal žalovaný zamerať na motív konania žalobcu, stretnutia s informátorom a odovzdanie informácií k objasneniu skutku lúpežného prepadnutia. Najvyšší súd SR v predmetnom rozsudku poznamenal, že žalovaný len všeobecne tvrdil, že skutočnosti vzťahujúce sa k lúpežnému prepadnutiu nemajú žiaden vzťah k tomu, že žalobca nastúpil dňa 10.12.2008 do výkonu štátnej služby a vykonával ju pod vplyvom alkoholu. Žalovaný neprihliadol ani na to, že žalobca vyše 32 rokov vykonával štátnu službu bez disciplinárneho postihu a že s jeho prepustením nesúhlasil odborový orgán. Ide o pochybenie pri zistení skutkového stavu, ktorý bol nedostačujúci pre posúdenie veci.

4. V ďalšom konaní vydal žalovaný rozhodnutie č. SLV-PS-PK-21/2013 zo dňa 11.04.2013, ktorým opäť zamietol rozklad žalobcu a potvrdil personálny rozkaz č. 38. V odôvodnení uviedol, že nadriadený považoval za spoľahlivo preukázané, že žalobca nastúpil do výkonu štátnej služby a vykonával ju pod vplyvom alkoholu; pričom jeho obrana bola vyhodnotená ako snaha ospravedlniť svoje protiprávne konanie s cieľom vyhnúť sa prepusteniu zo služobného pomeru príslušníka PZ. Žalovaný tiež konštatoval, že akceptuje činnosť operatívnych pracovníkov pri získavaní informácií k služobným veciam aj mimo výkon štátnej služby, ale nariadenie ministra vnútra SR č. 18/2008 o niektorých konaniach, ktoré zakladajú dôvod prepustenia príslušníka PZ zo služobného pomeru, stanovuje jednotný postup posudzovania výkonu štátnej služby pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových látok pre

všetkých príslušníkov PZ bez ohľadu na ich služobné zaradenie a činnosti. Tento služobný predpis ani zákon č. 73/1998 Z. z. neobsahujú žiadne poľahčujúce okolnosti. Požitie akýchkoľvek látok a liekov s obsahom alkoholu policajtom pred alebo počas výkonu štátnej služby naplnia skutkovú podstatu prepustenia podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z. V podmienkach PZ sa uplatňuje nulová tolerancia v nameraných hodnotách pri vykonávaní dychových skúšok alebo odberoch krvi u policajtov, ktorá vyplýva najmä z požiadavky výnimočne zodpovedného prístupu policajta k rešpektovaniu predpisov pri jeho účasti na plnení funkcií štátu. Funkciu štátu plní policajt za odmenu a s tým súvisí aj nadštandardné sociálne, dôchodkové a zdravotné zabezpečenie. Nadriadený posudzoval aj doterajšie služobné výsledky žalobcu, no vzhľadom na zistený skutkový stav žalobca naplnil skutkovú podstatu prepustenia bez možnosti zohľadnenia prípadných poľahčujúcich okolností. Aktívne a svedomitie plnenie uložených úloh nie je a ani nemôže byť ospravedlnením pre jeho protiprávne konanie. K navrhovanému postupu odborového orgánu posudzovať vec žalobcu ako disciplinárne previnenie uviedol, že personálna pôsobnosť nadriadených a disciplinárna právomoc nadriadených sú dva samostatné, na sebe nezávislé inštitúty, ktoré sa navzájom nevyklúčujú. Disciplinárne konanie je v zákone upravené samostatne v tretej časti, na rozdiel od personálneho konania upraveného v deviatej časti s názvom „Skončenie služobného pomeru“. Prepustenie zo služobného pomeru je jedným z druhov skončenia služobného pomeru a nemožno ho považovať za disciplinárne opatrenie.

5. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 1S/155/2013-50 zo dňa 05.12.2013 zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SLV- PS- PK- 21/2013 zo dňa 11.04.2013. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 2Sžo/12/2014 zo dňa 16.04.2014 zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/155/2013-50 zo dňa 05.12.2013 tak, že rozhodnutie žalovaného č. SLV- PS- PK- 21/2013 zo dňa 11.04.2013 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozsudku najvyšší súd uviedol, že žalovaný nevykonával v súvislosti s preverením tvrdenia žalobcu o skutkových okolnostiach a jeho motíve stretnúť sa s informátorom v súvislosti s objasnením skutku lúpežného prepadnutia žiadne dokazovanie na preverenie obrany žalobcu. Aj podľa názoru najvyššieho súdu zistenie požitia alkoholických nápojov policajtom počas výkonu služby sa považuje za porušenie služobnej prísahy alebo služobných povinností zvlášť hrubým spôsobom, čím v prípade žalobcu bola splnená jedna zo zákonných podmienok skutkovej podstaty prepustenia zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. Pre naplnenie skutkovej podstaty personálneho opatrenia bolo však potrebné kumulatívne splnenie aj druhej podmienky, ktorou je preukázanie, že ponechanie policajta v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitým záujmom štátnej služby. Žalovaný nevyhodnotil tvrdenia žalobcu o 32 ročnej štátnej službe bez disciplinárnych previnení, o poskytnutých odmenách v nadväznosti na preukázanie splnenia druhej zákonnej podmienky. Za vyhodnotenie nemožno považovať konštatovanie žalovaného, že v prípade porušenia služobnej prísahy a služobných povinností nie sú rozhodujúce a nie sú ani poľahčujúcimi okolnosťami pre miernejšie posúdenie porušenia služobnej prísahy alebo služobných povinností.

6. Žalovaný rozhodnutím č. KM-OLVS-75/2014/OPK zo dňa 18.02.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie žalovaného“) zamietol rozklad žalobcu a potvrdil personálny rozkaz č. 38. V rámci nového konania zabezpečil ďalšie dôkazy:

- a) zápisnica o výsluchu R.. J.. L. F. zo dňa 14.11.2014,
- b) úradný záznam zo dňa 10.12.2008 spolu s 1 ks CD nosiča s nahrávkou systému ReDat,
- c) úradný záznam vyšetrovateľa PZ ČVS: ORPZ-1352/1-OVK-BI-2008 zo dňa 20.11.2014,
- d) úradný záznam vyšetrovateľa PZ ČVS: ORPZ-1352/1-OVK-BI-2008 zo dňa 20.11.2014,
- e) fotokópia Protokolu registratúrnych záznamov OKP ev. č. 83/2008,
- f) fotokópia Protokolu registratúrnych záznamov OKP ev. č. 84/2008,
- g) fotokópia Protokolu registratúrnych záznamov OKP ev. č. 86/2008,
- h) fotokópia Protokolu utajovaných písomností „Vyhradené“ ev. č. 2/2008.

7. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí preveroval aj obranu žalobcu o jeho údajnom stretnutí s informátorom dňa 09.12.2008 v centre Bratislavy, s ktorým mal požiť alkoholické nápoje v minimálnom množstve za účelom získania informácií vo veci lúpežných prepadnutí. Zistil, že v rozhodnom čase dňa

07.12.2008 a 09.12.2008 boli spáchané dve lúpežné prepadnutia, no ani v jednom zo spisov k nim vedeným nebola písomná zmienka, že by sa mal žalobca akýmkoľvek spôsobom podieľať na ich objasňovaní. V zmysle nariadenia Ministra vnútra SR č. 51/2005 o operatívno- pátracej činnosti bol žalobca povinný spracovať záznam o stretnutí s osobou konajúcou v prospech PZ a záznam evidovať podľa jeho obsahu či už v protokole utajovaných registratúrnych záznamov, alebo v protokole bežných neutajovaných záznamov a predložiť ho buď vyšetrovateľovi PZ, ktorý vedie trestné stíhanie vo veci, alebo svojmu nadriadenému. Nič z toho žalobca nevykonával, preto jeho tvrdenia vyznievajú účelovo.

8. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia tiež konštatoval, že neobstoja námietka žalobcu, že nemohol svojmu priamemu nadriadenému dňa 10.12.2008 oznámiť, že sa necíti dobre, pretože nebol na pracovisku. Žalobca mal vo svojej kancelárii telefón a jeho priamy nadriadený služobný mobilný telefón, na ktorom bol zastihnuteľný. Žalobca mohol alternatívne oznámiť svoju indispozíciu operačnému stredisku vnútorného odboru OR PZ Bratislava I, kde sa vykonáva 24 hodinová služba. Zástupca riaditeľa odboru kontroly Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave R.. J.. F. uviedol, že dňa 10.12.2008 prijal telefonický hovor od osoby mužského pohlavia, ktorý mu oznámil, že prišiel do kontaktu so starším funkcionárom ÚJKP OR PZ BA I, z ktorého je cítiť alkohol. Následne bola na OR PZ Bratislava I vykonaná kontrola. Pred vykonaním dychovej skúšky sa ho R.. J.. F. spýtal, či vykonáva štátnu službu a ak áno, či je ochotný sa podrobiť vyšetreniu a či nepožil pred nástupom do služby alebo v jej priebehu alkoholické nápoje. Žalobca na znak súhlasu prikývol a po poučení sa jej podrobil s pozitívnym výsledkom. R.. J.. F. sa žalobcu spýtal, prečo má nameraný pozitívny výsledok dychovej skúšky, a ten mu odpovedal, že si kloktal „hubu“. Opakované dychové skúšky u žalobcu potvrdili alkohol v dychu a následne aj v krvi. Po posúdení veci žalovaný dospel k záveru, že žalobca svojim konaním naplnil skutkovú podstatu prepustenia podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z., pričom obe podmienky v ňom uvedené boli kumulatívne splnené. Žalobca dňa 10.12.2008 nastúpil do výkonu služby a vykonával ju v riadne naplánovanom výkone služby (7:30 hod. až 15:30 hod.) pod vplyvom alkoholu v stave miernej až strednej opitosti, čo aj sám musel cítiť. Minister vnútra SR vydaním nariadenia č. 18/2008 stanovil jednotný postup pre všetkých príslušníkov PZ bez ohľadu na ich služobné zaradenie a činnosti. Z rozkazu Ministra vnútra SR č. 2/2002 v znení rozkazu č. 63/2003 vyplýva, že ak sa u policajta počas výkonu služby zistí, že je pod vplyvom alkoholu, bude sa to považovať za porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom. Žalobca nemal dňa 10.12.2008 naplánovanú riadnu dovolenku ani nepožiadol o služobné voľno, zároveň nepoprel požitie alkoholických nápojov. Vzhľadom na namerané hodnoty alkoholu nemožno hovoriť o tom, že žalobca dňa 9.12.2008 požil alkohol len v minimálnom množstve. Akékoľvek poukazovanie na to, že v inkriminovaný deň nevykonával žiadnu činnosť, ktorou by mohol ohroziť život, zdravie alebo majetok kohokoľvek, nie je na mieste. Zodpovednosť príslušníkov PZ je širšieho rozsahu a posudzuje sa prísnejšie. Ani 32 rokov odslúžených rokov v PZ bez disciplinárneho postihu nemožno samo osebe považovať za takú rozhodnú skutočnosť, na základe ktorej by nebolo možné prijať voči žalobcovi personálne opatrenie vyplývajúce z § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. Žalobca bol v postavení riadiaceho funkcionára PZ a mal byť vzorom a príkladom pre ostatných príslušníkov PZ; bolo by na mieste posúdiť, ako by sa zachoval v pozícii nadriadeného voči svojim podriadeným, ktorí by vykonávali štátnu službu pod vplyvom alkoholu.

II.

9. Žalobca podal proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 2S/87/2015-62 zo dňa 14.03.2018 tak, že žalobu zamietol a žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku krajský súd citoval § 6 ods. 1, § 87, § 91 ods. 3 § 491 ods. 1 a 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“), § 17 ods. 1, § 48 ods. 3 písm. a), b), g), h), § 136 písm. d), § 192 ods. 1 písm. e), § 233 ods. 1 a 2 zákona č. 73/1998 Z. z., § 1 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, § 2 ods. 1 a § 8 ods. 4 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov antidiskriminačný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „antidiskriminačný zákon“).

10. Krajský súd sa primárne zaoberal vznesenou námietkou zaujatosti voči sudkyňiam Krajského súdu v Bratislave JUDr. Soni Langovej, JUDr. Judite Kokolevskej, JUDr. Milote Tóthovej, JUDr. Monike

Valašikovej, PhD., JUDr. Nore Majerníkovej a JUDr. Renáte Janákovej, ktoré už v jeho veci na krajskom súde rozhodovali. Žalobca namietal, že už v rozsudkoch č. k. 4S/135/2009-71 zo dňa 20.04.2012 a č. k. 1S/155/2013-50 zo dňa 05.12.2013 už raz vyjadrili svoj právny názor, ktorý bol v jeho neprospech a v oboch prípadoch ho najvyšší súd nepovažoval za správny a zrušil rozhodnutie žalovaného. Žiadne iné skutočnosti, ktoré by zakladali ich pomer k veci, účastníkom konania, resp. ich zástupcom, neuviedol. Z hľadiska hospodárnosti konania zákonodarca stanovil, že správny súd v prípade namietania predchádzajúcej rozhodovacej činnosti sudcov z pohľadu ich možnej zaujatosti nepredkladá vec nadriadenému správne súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti a neprihliada na ňu (§ 91 ods. 3 S.s.p.). Z uvedeného dôvodu krajský súd neprihliadol na námietku zaujatosti a nadriadenému správne súdu ju nepredkladal.

11. Ďalej krajský súd konštatoval, že žalobca tým, že dňa 10.12.2008 nastúpil do výkonu štátnej služby a vykonával ju pod vplyvom alkoholu, zvlášť hrubým spôsobom porušil svoju povinnosť vyplývajúcu z § 136 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z. ako aj interné predpisy: rozkaz ministra vnútra SR č. 64/2003 a č. 6/1997, s ktorými bol oboznámený. Aj podľa názoru Najvyššieho súdu SR vyjadreného v rozsudku sp. zn. 2Sžo/12/2014 zo dňa 16.04.2014 sa zistenie požitia alkoholických nápojov policajtom počas výkonu služby považuje za porušenie služobnej prísahy, služobnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom, čím v prípade žalobcu bola splnená jedna zo zákonných podmienok skutkovej podstaty prepustenia zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. Predmetom posúdenia zostalo splnenie aj druhej podmienky, ktoré žalovaný odôvodňoval ujmou na dôslednom dodržiavaní služobnej disciplíny a všeobecne záväzných právnych predpisov všetkými príslušníkmi PZ, na ich čestnosti a na upevňovaní dôvery verejnosti v PZ. Je nezlučiteľné s dôležitými záujmami štátnej služby, aby v služobnom pomere príslušníka PZ zotrval policajt, ktorý aj napriek tomu, že bol oboznámený so sprísnenými opatreniami na zvýšenie disciplíny príslušníkov PZ, týkajúcimi sa požívania alkoholických nápojov v súvislosti s výkonom štátnej služby, sa takéhoto konania dopustil. Konanie žalobcu je o to závažnejšie, že ako riadiaci pracovník mal byť príkladom pre svojich podriadených. Žalovaný postupoval v intenciách rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/12/2014 zo dňa 16.04.2014.

12. Požitie akýchkoľvek látok, liekov s obsahom alkoholu, policajtom pred alebo počas výkonu štátnej služby, naplnia skutkovú podstatu prepustenia, keďže v podmienkach PZ sa uplatňuje nulová tolerancia v nameraných hodnotách pri vykonávaní dychových skúšok, alebo odberoch krvi u policajtov. Žalovaný sa v napadnutom rozhodnutí dostatočne zrozumiteľne vysporiadal s kumulatívnym splnením aj druhej podmienky na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru príslušníka PZ. Neobstoí tvrdenie žalobcu, že dňa 10.12.2008 nevykonával žiadnu ohrozovaciu činnosť smerujúcu proti životu, zdraviu alebo majetku osôb a nezbavuje ho zodpovednosti za výkon štátnej služby pod vplyvom alkoholu. Rovnako nemá vplyv na jeho postih. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí opakovane posúdil v medziach zákona v súlade s povolenou voľnou úvahou intenzitu porušenia služobnej prísahy a služobnej povinnosti žalobcu, zaoberal sa aj jeho námietkou týkajúcou sa motívu jeho konania, pričom dospel k záveru, že žalobca svojím konaním naplnil skutkovú podstatu prepustenia podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. Rovnako nemôže obstať obrana žalobcu spočívajúca v tom, že alkoholické nápoje musel požívať z dôvodu, aby získal informácie v ďalšom ním vyšetrovanom prípade. Ak došlo k situácii, že žalobca vo večerných hodinách deň pred nástupom do služby požíval alkoholické nápoje v prítomnosti svojho informátora, nemal na druhý deň nastúpiť do služby, ale mal požiadať o dovolenku alebo služobné voľno, čo sa nestalo.

13. Námietky žalobcu, že žalovaný nezhodnotil 32 rokov aktívnej služby v PZ, nepovažoval krajský súd za relevantné, nakoľko zákon č. 73/1998 Zb. s takouto možnosťou nepočíta. Aktívne a svedomitie plnenie uložených úloh v uplynulom čase nemôže byť ospravedlnením pre protiprávne konanie žalobcu. Zákon č. 73/1998 Zb. neobsahuje žiadne poľahčujúce okolnosti pre miernejšie posúdenie, a preto skutočnosť, že žalobca dosiaľ riadne plnil svoje povinnosti a nebol disciplinárne stíhaný, nemôže byť skutočnosťou umožňujúcou miernejšie posúdenie jeho konania.

14. K námietke možnej diskriminácie krajský súd uviedol, že žalobca nešpecifikoval dôvod vyplývajúci z § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona, na základe ktorého by mal byť diskriminovaný. Neuviedol ani, či

niektorí iní policajti boli vo výkone štátnej služby pod vplyvom alkoholu, pričom táto skutočnosť bola preukázateľne zistená a napriek tomu neboli prepustení zo štátnej služby. V tejto časti neunesol bremeno tvrdenia.

III.

15. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť navrhujúc, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu ako aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a personálny rozkaz č. 38 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Ako dôvod podania kasačnej sťažnosti označil skutočnosť, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil s názorom krajského súdu, že v jeho prípade boli dané dôvody na prepustenie zo služobného pomeru a že jeho správanie treba kvalifikovať ako zvlášť hrubé porušenie služobnej disciplíny a služobnej prísahy. Dôvody prepustenia v porovnaní s vykonanou prácou, čestným, statočným a disciplinovaným výkonom štátnej služby za dobu 32 rokov aktívneho výkonu policajnej služby v nadväznosti na previnenie kladené mu za vinu, aj za predpokladu, že by sa zakladalo na pravde, je neadekvátne a neprímerane prísne. Toto tvrdenie preukazuje aj záznam o odmenách a trestoch, z ktorého je zrejmé, že za 32 rokov aktívneho výkonu služby v PZ bol 122-krát odmenený a ani raz disciplinárne potrestaný. Za celých 32 rokov nemal ani raz problém s požívaním alkoholických nápojov.

16. Zastával názor, že jeho 32 ročný bezproblémový výkon štátnej služby v PZ bez disciplinárneho previnenia preukazuje, že nie je splnená podmienka skutkovej podstaty prepustenia spočívajúca v tom, že jeho ponechanie v služobnom pomere príslušníka PZ by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Vec je nutné zhodnotiť komplexne v nadväznosti na všetky skutočnosti preukázané vykonaným šetrením v správnom konaní. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Sž-o-NS 100/2004 zo dňa 24.05.2005.

17. Sťažovateľ tiež žiadal, aby kasačný súd citlivo zväžil postup žalovaného, či je splnená aj druhá podmienka, ktorú vyžaduje zákon č. 73/1998 Zb. pre prepustenie. Je nesprávne neprihliadnuť na to, že vykonával štátnu službu 32 rokov bez najmenších problémov či previnení. Za danej situácie je podľa neho dôvodné tvrdiť, že jeho postih je neprímerane prísny a jeho prepustenie nebolo dôvodné. Aj podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR nie každé porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti napĺňa materiálne znaky skutkovej podstaty prepustenia podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Zb., ale len také porušenie, ktoré sa vymyká z bežného alebo hrubého porušenia.

18. Skutočnosť, že povolanie v PZ bral sťažovateľ ako svoje celoživotné poslanie, je preukázaná nielen jeho dlhoročným čestným výkonom štátnej služby, ale aj osobnou evidenčnou kartou, z ktorej vyplýva jeho kariérny postup. V PZ začal prakticky „od ulice“, počas doby výkonu služby si zvyšoval kvalifikáciu a bol sústavne povyšovaný do vyšších hodností a funkcií. Nikdy nemal problém s požívaním alkoholických nápojov, pretože ich požíva len veľmi zriedkavo, príležitostne a v malých množstvách na spoločenských akciách a rodinných oslavách v akceptovateľnej a spoločensky a kultúrne prijateľnej miere. Nikdy nebol na pracovisku pod vplyvom alkoholických nápojov. Táto skutočnosť je žalovanému známa a je to možné preukázať knihou kontrol na požívanie alkoholu, pri ktorých u neho nikdy nebolo zistené požitie alkoholických nápojov.

19. Počas celej doby 32 rokov výkonu štátnej služby vždy postupoval podľa platných právnych predpisov. Je presvedčený, že ak sa človek raz po 32 ročnom výkone štátnej služby dostane do nejasnej a zložitej situácie, a to v podmienkach prehnanej horlivosti plnenia služobných úloh pri objasnení trestného činu lúpeže spáchaného na poškodenej prestárlej osobe, nie je nevyhnutné vec ihneď posúdiť ako zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti, ale je treba vec posúdiť vo všetkých súvislostiach vzhľadom na konkrétny prípad a osobu policajta zohľadniac jeho dlhoročnú minulosť a prístup k plneniu si služobných povinností.

IV.

20. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti navrhol, aby ju kasačný súd v zmysle § 461 S.s.p. zamietol. Nesúhlasil s argumentáciou sťažovateľa, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľ neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by mali vplyv na zmenu rozsudku krajského súdu. Žalovaný trval na svojom vyjadrení k podanej žalobe zo dňa 10.08.2015.

V.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g) S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 S.s.p. a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu (sťažovateľa) nie je dôvodná.

22. Zákon č. 73/1998 Z. z. v ustanovení § 1 upravuje štátnu službu príslušníkov policajného zboru (ďalej aj len „štátna služba“) a právne vzťahy, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a skončením štátnej služby.

23. Tretia časť zákona č. 73/1998 Z. z. v ustanoveniach § 47 až § 63 upravuje služobnú disciplínu a disciplinárnu právomoc, a deviatu časť tohto zákona skončenie služobného pomeru v ustanoveniach § 189 až 199.

24. Podľa § 47 zákona č. 73/1998 Z. z., služobná disciplína policajtov spočíva v dôslednom plnení povinností ustanovených ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, služobnou prisahou, rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených.

25. Podľa § 48 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z. z., policajt je povinný:

- a) plniť svedomite úlohy, ktoré sú mu uložené ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený,
- b) vykonávať štátnu službu osobne, riadne a včas,
- g) v štátnej službe i mimo štátnej služby zdržať sa konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru alebo ohroziť dôveru v tento zbor,
- h) dodržiavať služobnú disciplínu.

26. Podľa § 136 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z., policajt je povinný nepožívať alkoholické nápoje a iné návykové látky, požívatinu a liečivá, ktoré obsahujú alkohol a iné návykové látky, na miestach výkonu štátnej služby a v dobe výkonu štátnej služby ani mimo týchto miest, nenastupovať pod ich vplyvom do výkonu štátnej služby a dodržiavať ustanovený zákaz fajčenia na miestach, kde sa vykonáva štátna služba, ak si to vyžaduje dôležitý záujem štátnej služby minister môže povoliť požívanie alkoholu, požívatin a liečiv obsahujúcich alkohol.

27. Podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z., policajt sa prepustí zo služobného pomeru, ak porušil služobnú prisahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

28. Služobný pomer sa končí podľa § 189 písm. c) zákona č. 73/1998 Z. z. prepustením.

29. Podľa § 233 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z., oprávnený orgán postupuje pred vydaním rozhodnutia tak, aby bol presne a úplne zistený skutočný stav veci; na ten účel je povinný obstaráť si na rozhodnutie potrebné podklady.

30. Podľa § 233 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z., oprávnený orgán posudzuje rovnako dôkladne všetky

rozhodné skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo neprospech účastníka konania.

31. Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či v prípade sťažovateľa boli naplnené obe kumulatívne podmienky na jeho prepustenie zo služobného pomeru ustanovené v § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z., ktorými sú jednak: 1/ porušenie služobnej prísahy, alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, a jednak, že 2/ jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.

32. Kasačný súd súhlasí s právnym názorom krajského súdu, ktorý dospel k záveru, že obe tieto podmienky boli splnené.

33. Služobný pomer príslušníka PZ je inštitútom verejného práva. Právna povaha služobného pomeru príslušníka PZ vyplýva z osobitej povahy zamestnávateľa policajta, ktorým je štát ako primárny nositeľ verejnej moci. Príslušník PZ sa prostredníctvom svojho zamestnávateľa priamo zúčastní na výkone verejnej moci, preto má štát výsostné oprávnenie jednostrannými aktmi tieto vzťahy zakladať, meniť alebo rušiť. Požadované vlastnosti (čestnosť, statočnosť, disciplína a pripravenosť vynaložiť svoje sily na ochranu verejného poriadku a majetku občanov) sú základnými predpokladmi výkonu služby v PZ. Každý príslušník PZ, ktorý tieto vlastnosti nemá a prejavuje sa v rozpore s nimi, hrubo poškodzuje dôveryhodnosť PZ. Na činnosť príslušníka PZ sú kladené vyššie nároky, a to nielen počas priameho výkonu štátnej služby, ale aj mimo nej. Hlavnou úlohou PZ je chrániť záujmy spoločnosti a s tým spojené vyššie nároky na činnosť príslušníkov PZ. Zákon č. 73/1998 Z. z. poskytol vybraným skupinám štátnych zamestnancov a v nadväznosti na nich aj ich rodinným príslušníkom lepšie sociálne zabezpečenie a vyššie spoločenské postavenie, ako má väčšina pracovníkov a zamestnancov, ktorých pracovný režim upravuje Zákonník práce, resp. iné právne predpisy. Preto treba považovať za prirodzené, že na druhej strane kladie zákon vyššie podmienky profesionálneho a morálneho charakteru pre výkon služby, ktorých porušenie nekompromisne sankcionuje. To v konečnom dôsledku znamená, že zákon vyžaduje striktné dodržiavanie svojich ustanovení prísnejších ako iné zákony (napr. Zákonník práce).

34. „Zákonná úprava služobného pomeru príslušníkov ozbrojených zborov poskytuje príslušníkom v služobnom pomere nižšiu mieru ochrany než je to u zamestnancov v pracovnom pomere a kladie na nich vyššie nároky a požiadavky na čestnosť a rešpektovanie zákona“ (judikát Najvyššieho súdu SR - R 40/2015).

35. Zákon č. 73/1998 Z. z. neobsahuje legálnu definíciu konania - porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom. Z uvedeného vyplýva, že na kvalifikovanie a posúdenie takého konania ponecháva zákonodarca pomerne širokú voľnú úvahu. Táto úvaha však nie je neobmedzená a nemôže zachádzať do prejavov svojvôle. To, či sa určitá osoba - príslušník PZ, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR či Železničnej polície, dopustí porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, je potrebné posudzovať náležite a dôkladne, u každej konkrétnej osoby zvlášť, podľa okolností, ktoré nastali, s prihliadnutím na všetky súvisiace skutočnosti, svedčiace či už v prospech, alebo v neprospech posudzovanej osoby. Všetky skutočnosti, ku ktorým príslušný správny orgán na základe takejto úvahy dospeje, musia byť preukázané relevantnými dôkazmi.

36. Je nesporné, že sťažovateľ tým, že dňa 10.12.2008 nastúpil do výkonu štátnej služby a vykonával ju pod vplyvom alkoholu, zvlášť hrubým spôsobom porušil svoju povinnosť vyplývajúcu z § 136 písm. d) zákona č. 73/1998 Z. z. ako aj interné predpisy: rozkaz ministra vnútra SR č. 64/2003 a č. 6/1997, s ktorými bol oboznámený. Krajský súd správne poukázal na právny názor Najvyššieho súdu SR vyjadrený v rozsudku sp. zn. 2Sžo/12/2014 zo dňa 16.04.2014, v ktorom konštatoval, že zistenie požitia alkoholických nápojov policajtom počas výkonu služby sa považuje za porušenie služobnej prísahy, služobnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom, čím bola v prípade sťažovateľa splnená jedna zo zákonných podmienok skutkovej podstaty prepustenia zo služobného pomeru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z.

37. Pokiaľ ide o splnenie druhej podmienky skutkovej podstaty personálneho opatrenia podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z., ktorou je preukázanie, že ponechanie policajta v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitým záujmom štátnej služby, dospel kasačný súd k záveru, že žalovaný sa v napadnutom rozhodnutí s jej splnením riadne vysporiadal. Postupoval v intenciách právneho názoru a poukázal na to, že v prípade zistenia požitia alkoholických nápojov počas výkonu služby policajta je bezvýznamné, aké množstvo alkoholických nápojov požil, ako sa pod ich vplyvom správal, v akej konkrétnej situácii, či to bolo na verejnosti, či pod vplyvom alkoholu riadil motorové vozidlo, či ohrozil majetok, životy, zdravie, aké bolo jeho doterajšie pôsobenie v PZ, ako bol vyhodnocovaný jeho status príslušníka PZ do tohto zistenia a aké konkrétne dôsledky malo posudzované konanie vo vzťahu, k verejnosti občanom, ako aj možným následkom a škodám.

38. Je potrebné prisvedčiť žalovanému, ktorý odôvodňoval splnenie druhej zákonnej podmienky ujmou na dôslednom dodržiavaní služobnej disciplíny a všeobecne záväzných právnych predpisov všetkými príslušníkmi PZ, na ich čestnosti a na upevňovaní dôvery verejnosti v PZ. Aj kasačný súd si je vedomý, že z § 136 písm. d) zákona č. 73/1988 Z. z. jasne vyplýva, že policajt nesmie v čase výkonu štátnej služby požívať nielen alkoholické nápoje, ale aj požívatinu a liečivá, ktoré obsahujú alkohol, a rovnako nesmie pod ich vplyvom nastupovať do výkonu štátnej služby.

39. Nakoľko ide o vážny zásah nielen do pracovnej, ale aj do súkromnej sféry sťažovateľa, ktorý bol po vyše 32 rokoch prepustený zo služobného pomeru, zákon č. 73/1998 Z. z. kasačný súd vyžaduje, aby sa žalovaný riadne vysporiadal s oboma kumulatívnymi dôvodmi na jeho prepustenie zo služobného pomeru.

40. Napadnuté rozhodnutie žalovaného považuje kasačný súd aj v časti týkajúcej sa odôvodnenia druhej zákonnej podmienky za dostatočne zdôvodnené, keďže z neho vyplýva, na základe akých konkrétnych skutočností dospel žalovaný k záveru, že ponechanie sťažovateľa v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov služby. Z odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu musí byť zrejmé, akými úvahami bol správny orgán vedený pri rozhodovaní o danej veci a tiež, na základe akých konkrétnych podkladov rozhodol. Konanie žalobcu bolo o to závažnejšie, že ako riadiaci pracovník mal byť príkladom vo vzťahu k svojim podriadeným.

41. Samotný zákonodarca ponechal žalovanému určitú mieru uváženia, pričom túto mieru uváženia ohraničil zákonnými podmienkami, za splnenia ktorých je oprávnený pristúpiť k prepusteniu policajta (§ 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z.). Správna úvaha, resp. voľná úvaha správneho orgánu vyjadruje určitý stupeň voľnosti rozhodovania správneho orgánu, ktoré mu umožňuje v medziach zákona prijať také rozhodnutie, aké uzná za najvhodnejšie, a to s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci.

42. Ide teda o právomoc (na účely Odporúčania R (80) 2 Výboru ministrov o vykonávaní právomoci voľnej úvahy správnymi orgánmi prijatého Výborom ministrov dňa 11.03.1980 na 316. zasadaní zástupcov ministrov, možno hovoriť aj o právomoci voľnej úvahy - „discretionary power“), na základe ktorej má správny orgán istý stupeň slobody pri prijímaní rozhodnutia, pričom si môže vybrať z viacerých právne prijateľných rozhodnutí jedno, ktoré pokladá za najvhodnejšie.

43. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal s nesúhlasným stanoviskom príslušného odborového orgánu k návrhu na jeho prepustenie zo služobného pomeru, kasačný súd poukazuje na právny názor Ústavného súdu SR, ktorý v uznesení č. k. I. ÚS 178/2014-25 zo dňa 07.05.2014 konštatoval, že „... predmetné stanovisko má len odporúčajúci charakter, nie je pre rozhodnutie o prepustení zo služobného pomeru záväzná, pretože rozhodujúce je naplnenie zákonných predpokladov v zmysle zákona č. 73/1998 Z. z., ktoré boli v prípade sťažovateľa splnené. Na základe uvedeného nevysporiadanie sa so stanoviskom odborového orgánu v odôvodnení napadnutého rozsudku nedosahuje podľa názoru ústavného súdu takú intenzitu nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia, vzhľadom na ostatné dôvody v ňom uvedené, ktoré by bolo

spôsobilé vyvolať porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. listiny.“

44. Z vyššie uvedených úvah kasačného súdu vyplýva, že krajský súd dospel k správneému záveru, keď žalobu zamietol. Kasačný súd z uvedených dôvodov kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol podľa § 461 S.s.p.

45. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že účastníkom kasačného konania nárok na ich náhradu nepriznal. Žalobca nebol v konaní úspešný a žalovanému sa v tomto druhu konania priznávajú trovy len ojedinele, ak to možno spravodlivo požadovať §167 ods.1 S.s.p., § 168 S.s.p. v spojení s § 467 ods.1 S.s.p.

46. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.